

**АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПІДХОДІВ,
ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ У РЕГУЛЮВАННІ СПОЖИВАННЯ
ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ
НА АМЕРИКАНСЬКОМУ ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ**

Терещенко Л.В., Корж Ю.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

socpharm@nuph.edu.ua

Споживання лікарських препаратів (ЛП) є важливим показником, який використовується в оцінці ефективності функціонування системи фармацевтичного забезпечення населення. Результати досліджень споживання препаратів можуть бути використанні не лише для планування обсягів закупівель, а й для аналізу ефективності виконання соціального навантаження, яке покладено суспільством на аптечні заклади.

Мета дослідження – проведення аналізу організаційно-економічних підходів, які використовуються у регулюванні споживання ЛП на американському фармацевтичному ринку (ФР). Об'єктом дослідження стали данні спеціальних інформаційних джерел, які представлені у відкритому доступі. Застосовувалися історичний, порівняльний, логічний та інші методи, що застосовуються у проведенні теоретичних досліджень.

Систематизуючи результати аналізу даних спеціальної літератури можна стверджувати про наступне. У структурі світового ФР США займає особливе місце. У порівнянні з іншими ФР на цього сегменті світового ринку ліків у більшості представлені інноваційні препарати. Основні характеристики ФР США значною мірою впливають на стан та динаміку розвитку всього світового ФР. Тому проведення моніторингу споживання ЛП є цікавим не лише для внутрішніх користувачів, а й для фармацевтичних компаній, які планують позиціонувати свої препарати на цьому сегменті світового ФР. З метою моніторингу та аналізу споживання ЛП у США створено та ефективно функціонує «Асоціація доступних ліків» («Association for Accessible Medicines»). В останні часи в США дуже багато приділяється уваги питанням сприяння

генеричних замін. Перш за все, це здійснюється з метою заощадження ресурсів в системі охорони здоров'я. Так, наприклад за період з 2007 по 2016 роки за рахунок генеричних замін ЛП в країні було заощаджено біля 1,67 трлн. дол. США. Постійний моніторинг та стимулювання споживання генеричних ЛП дозволило заощадити бюджетні кошти, що були виділені за страховими програмами «Medicare» та «Medicaid». Наприклад, моніторинг та керування генеричними замінами препаратів сприяло економії бюджетних коштів, виділених на програму «Medicare» на загальну суму 77 млрд. дол. США та «Medicaid» – 37,9 млрд. дол. США. За останніми даними, на генеричні препарати лікарями було виписано близько 4,8 млрд. рецептів, а частка їх продажів на внутрішньому ФР постійно зростає. Доведено, що на частку генериків припадає близько 89,0% від усіх виписаних рецептів, а питома вага (%) витрат на них становить 26,0% від загальних витрат в охороні здоров'я в США. Значна частина в економії фінансових ресурсів за рахунок призначення генеричних ЛП припадає на такі галузі медичні та патології, як психіатрія (сума заощаджених коштів становить 49,5 млрд дол. США), артеріальна гіпертензія (економія – 34,6 млрд. дол. США), гіперхолестеринемія (економія – 31,9 млрд. дол. США), виразкова хвороба шлунку (економія – 24,6 млрд. дол. США). Особливого значення моніторинг споживання та стимулювання генетичних замін має у хворих похилого віку, які мають декілька захворювань, що протікають у хронічній формі. Поступовий перехід у споживанні хронічних хворих з інноваційних на генеричні ЛП дозволяють в амбулаторних умовах заощаджувати приблизно 123,0 млрд дол. США у групі пацієнтів у віковій групі від 50 й вище років.

На закінчення слід зазначити, що впровадження раціональних моделей фармацевтичного забезпечення хворих на американському ФР продовжуються й зараз. Досвід реалізації зазначених заходів може бути використаний у країнах, які розробляють шляхи заощадження ресурсів в охороні здоров'я на фоні зростаючих потреб населення у наданні ефективної фармацевтичної допомоги.